

Ylýas — Birinji Number

Ilkinji we Soňky

Jeff Pippenger

2023-07-31

Köne Ähtiň jemleýji beýany Rebbiň uly hem elhenç günü gelmezinden öň, pygamber Ilýanyň bir habarla peýda boljakdygy baradaky wada goýýar.

Ine, Rebbiň beýik hem gorkunç gününüň gelmeginden öň men size pygamber Ylýasy ibererin; ol atalaryň ýüreklerini çagalara, çagalaryň ýüreklerini hem atalaryna öwrer, men gelip ýeri nälet bilen urmaýyn diýip. Malaky 4:5, 6.

Mukaddes Kitap, “Rabbin beýik hem gorkunç günü”niň, ýa-da Hudaýyň “ýeri urýan” “nälet”iniň, Ylham kitabynda hem nyşanly görnüşde “ýedi soňky bela” ýa-da “Hudaýyň gazaby” hökmünde beýan edilýändigini aýdyň görkezýär. Ylham kitabyň on başinji baby, on altynjy babyndaky beýik hem gorkunç ýedi soňky belanyň dökülip saçylmagyna alyp barýan pygamberlik ýagdaýyny tanyşdyrýar.

Soňra men gökde başga bir alamaty gördüm, beýik we ajaýyp: ýedi perişde, olarda ýedi soňky bela bardy; çünki olaryň içinde Hudaýyň gazaby tamamlanýardy.

Men oda garyşan aýna deňizine meňzeş bir zady gördüm; we ýyrtyjy haýwandan, onuň keşbinden, onuň nyşanyndan we adynyň sanyndan üstün çykanlary, Hudaýyň arfalaryny tutup, aýna deňiziniň üstünde durka gördüm. Olar Hudaýyň hyzmatkäri Musanyň aýdymyny we Guzynyň aýdymyny aýdyp şeýle diýýärler: «Beýik we ajaýypdyr Seniň işleriň, ähli zada Gudraty ýeten Reb Hudaý; adyldyr we hakykatdyr Seniň ýollaryň, eý mukaddesleriň Patyşasy. Eý Reb, kim Senden gorkmaz we Seniň adyňy şöhratlandyrmaz? Çünki diňe Sen mukaddessiň; çünki ähli milletler gelip, Seniň önünde tagzym ederler; çünki Seniň hökmleriň aýan boldy».

Şondan soň men seretdim, ine, gökde şaýatlyk çadyrynyň ybadathanasy açyldy.

Ybadathanadan ýedi bela eýe bolan ýedi perişde çykdy; olar sap hem ak zygyr geýimlere geýnipdirler we döşlerine altyn guşaklar guşanypdyrlar. Dört janly mahlugyň biri ebedibaky ýaşayan Hudaýyň gazabyndan doly ýedi altyn käsäni şol ýedi perişdä berdi. Ybadathana Hudaýyň şöhratyndan we Onuň gudratyndan çykan tüsse bilen doldy; ýedi perişdäniň ýedi belasy tamam bolýança, hiç kim ybadathana girip bilmedi. Ylham 15:1–8.

“Hiç kimse, ýedi perişdäniň ýedi belasy tamam bolýança, ybadathana girip bilmedi” diýilmeginiň sebäbi, on başinji bapda ybadathana tüsse bilen dolanda gutulyşy üpjün etmek mümkinçiliginiň ýapylýandygydyr. Şonda adamzada toba etmek we gutulyşy tapmak üçin berlen synag wagty tamam bolýar. Şol wagt ýetende, Ýahýanyň “iň soňky ýedi bela” diýip atlandyrylan, “Rebbiň beýik hem gorkunç günü” Mesihiniň Ikinji Gelişinden öň üstüne dökülýär. Malaky ol günü “gorkunç” diýip atlandyrdy, Işaya bolsa ony Hudaýyň “geň işi” diýip kesgitledi.

Çünki Reb Perasim dagynda bolşy ýaly yerinden turar, Gibeon jülgesindäkisi ýaly gaharlanar; ol Öz işini, geň işini yerine ýetirer we Öz amalyny, geň amalyny berjaý eder. Şonuň üçin indi

masgaralaýjylar bolmaň, ýogsam baglaryňyz has-da berkeder; sebäbi ähli ýer ýüzüniň üstüne kesgitlenen ýok ediş hakynda Men Hökmürowan Rebden eşitdim. Işaya 28:21, 22.

Hudaýyň “geň işi” “bütün ýeri” öz içine alýan bolsa-da, Ylham belalaryň dökülmeginiň bir milletiň pitnesi bilen baglanyşyklydygyny aýdyň görkezýär.

“Daşary ýurtlar Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň göreldesine eýererler. Ol öňe düşüp ýol görkezse-de, şol bir krizis dünýäniň ähli ýerlerinde biziň halkymyzyň üstüne hem geler.” Testimonies, volume 6, 395.

“Dini azatlygyň ýurdy bolan Amerika wyždanlara zorluk edip, adamlary galp sabady hormatlamaga mejbur etmekde Papalyk bilen birleşende, ýer ýüzüniň ähli ýurtlaryndaky halklar onuň göreldesine eýermäge ugrukdyrylar.” Testimonies, 6-njy tom, 18.

Her bir millet öz synag möhletiniň kasesini doldurar, emma Uelki uýanyň “milli weýrançylyk” diýip kesgitleýän “Hudaýyň hökümleri”, şeýle hem onuň Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda Ýekşenbe güni baradaky kanundan başlanýan taryhy “Hudaýyň ýok ediji hökümleriniň wagty” diýip atlandyrşy, iň soňky ýedi bela dälidir.

«Hudaýyň kanuny ýurdumyzda aýratyn bir manyda güýjüni ýitirjek wagty gelýär. Milletimiziň ýolbaşçylary kanun çykaryjy çäreler arkaly ýekşenbe kanunyny mejbury ederler, şeýlelikde Hudaýyň halky uly howp astyna düşer. Milletimiz öz kanun çykaryjy geňeşlerinde adamlaryň dini hukuklaryna degişli meselelerde olaryň wyždanlaryny baglamak üçin kanunlar kabul eden mahaly, ýekşenbe gününe eýerilmegini mejbury edip we ýedinji gün Sabatyny saklaýanlara garşy zulumly güýji herekete getirende, Hudaýyň kanuny ýurdumyzda ähli amaly maksatlar boýunça diýen ýaly güýjüni ýitiren bolar; we milli ýüz öwürme milli heläkçilik bilen dowam eder». Review and Herald, 18-nji dekab, 1888.

Hudaýyň höküm çykaryşlary, Aýal dogan Waýtyň “milli weýrançylyk” diýip kesgitleýşi ýaly, milli ýekşenbe kanunundan başlanýar we Hudaýyň “geň işiniň” başlangyjyny alamatlandyrýar, emma Hudaýyň geň işi has takyklykda soňky ýedi beladyr. Hudaýyň geň işiniň has doly görnüşi, Hudaýyň ýerine ýetiriji höküm çykarýanlarynyň hataryna Müsürden halas edilişi goşulanda görünýär. Müsür belalary, sany boýunça on bolsa-da, bölünipdi. Ilkinji üçüsi soňky ýediden tapawutlandyrylypdy. Şeýlelikde, Müsürden halas ediliş Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň milli weýrançylygy bilen başlanýan we Mikaýyl ýerinden galýança hem-de ynsan üçin synag möhleti tamamlanýança dowam edýän, ilkinji üç bela arkaly şekillendirilen wagtda döwrüni kesgitleýär.

“Hudanyň hökümleri Onuň halkyny sütem etmäge we ýok etmäge çalyşýanlaryň üstüne indiriler. Onuň pislere uzak çydamlylygy adamlary günäde has batyrýaý edýär, emma olaryň jezasy, näçe gijä goýlansa-da, hökman geler we elhenç bolar. ‘Reb Perazim dagyndaky ýaly turar, Gibeon jülgesindäkä meňzäp gazaplanar, Öz işini, Özge işini berjaý etmek; we Öz amalyny, Özge amalyny amala aşyrmak üçin.’ Işaya 28:21. Rehimdar Hudaýymyz üçin jeza bermek işi bir geň işdir. ‘Men diridigime and içýärin, diýýär Reb Hudaý, pisiň ölüminden hoşal bolamok.’ Ezekeel 33:11. Reb ‘rehimli we lütpli, sabyrly hem ýagşylykda we hakykatda bol’dur, ... ‘bikanunlygy, boýun egmezligi we günäni bagyşlaýandyr.’ Şeýle-de bolsa, Ol ‘günälini asla aklamaz.’ ‘Reb gahara giç galýandyr, gudratda beýikdir, we pislere asla ak

çykarmaz.’ Exodus 34:6, 7; Nahum 1:3. Ol adalatda elhenç işler arkaly depelenen kanunynyň ygtyýaryny aklar. Günäkäre garaşýan jeza jogabynyň näderejede gazaplydygyny Rebbiň adalaty ýerine ýetirmäge meýilsizliginden görüp bolýar. Ol öz hasabynda onuň günäsiniň ölçegi dolýança uzak wagtlap çydaýan we urmaýan millet ahyrsoňy rehim bilen garyşdyrylmadyk gazap kâsesini içer.”

“Mesih mukaddes ýerde Öz şepagatyny bes edende, haýwana we onuň şekiline sežde edýänleriň hem onuň belgisini kabul edenleriň garşysyna duýdurylyp aýdylan garyşdyrylmaz gazap (Ylham 14:9, 10) üstlerine döküler. Hudaý Ysraýlyly azat etmäge golaýlap barýarka, Müsüre inderilen belalar häsiýeti boýunça, Hudaýyň halkynyň ahyrky gutulyşyndan öň dünýäniň üstüne inmegi bellenen, ondan-da has elhenç we has giň gerimli hökümler bilen meñzeşdi. Şol aýylganç jezalary suratlandyryýan ylhamçy şeýle diýýär: ‘Haýwanyň belgisini alan adamlaryň üstüne-de, onuň şekiline sežde edenleriň üstüne-de erbet we agyr ýara düşdi’. Deňiz ‘ölen adamyň gany kimin boldy; deňizdäki her bir janly mahluk öldi’. Şeýle hem ‘derýalar we suw çeşmeleri ... gana öwrüldi’. Bu jezalar nähili gorkunç bolsa-da, Hudaýyň adalaty doly aklanýar. Hudaýyň perişdesi şeýle yglan edýär: ‘Sen adalatlysyň, eý Reb, ... çünki Sen şeýle höküm etdiň. Sebäbi olar mukaddesleriň we pygamberleriň ganyny dökdüler, Sen hem olara içmäge gan berdiň; çünki olar şoňa mynasypdyrlar’. Ylham 16:2–6. Hudaýyň halkyny ölüm höküm etmek bilen, olar edil şol gany öz elleri bilen döken ýaly onuň günäsine çyryndan-da batdylar. Şonuň ýaly hem, Mesih Öz döwrüniň ýehudylaryny Habylyň günlerinden bäri dökülen ähli mukaddes adamlaryň gany üçin günäkär diýip yglan etdi; çünki olarda şol bir ruh bardy we olar pygamberleri öldüren şol ganhorlar bilen bir işi etmäge çalyşýardylar.”

Şondan soň gelýän belagylykda güne «adamlary ot bilen ýakmaga» güýç berilýär. «Adamlar hem güýçli gyrgyzlyk bilen ýakyldylar». 8, 9-njy aýatlar. Pygamberler bu gorkunç wagtda ýeriň ýagdaýyny şeýle beýan edýärler: «Ýurt aglaýar; ... sebäbi meýdanyň hasyly ýok boldy.... Meýdandaky ähli agaçlar gurady; çünki adam ogullaryndan şatlyk gurap gitdi». «Tohum toprak kesekleriniň astynda çüýredi, ambarlar weýran edildi.... Mallar nähili ah çekýärler! Sygyrlaryň sürüleri aljyraňňy ýagdaýdadyr, sebäbi olaryň örüsi ýokdur.... Suw derýalary gurady, ot bolsa çöl öri meýdanlaryny ýuwutdy». «Şol gün ybadathananyň aýdymlyary nala-figana öwürüler, diýýär Reb Hudaý: her ýerde köp jesetler bolar; olary dymmak bilen daşary zyňarlar». Ýoel 1:10–12, 17–20; Amos 8:3.

“Bu betbagtçylyklar ähliumumy däl, ýogsam ýer ýüzüniň ýaşajyklary бүтінлөй ýok edilerdiler. Şeýle-de bolsa, olar ölümlü ynsanlaryň şu wagta çenli başyndan geçiren in elhenç jezalary bolar. Synag möhletiniň tamamlanmagyndan öň adamlaryň üstüne gelen ähli hökümler rehim-şepagat bilen garylypdy. Mesihniň dileg edýän gany günäkäri öz günäsiniň doly ölçegini çekmekden gorapdy; emma in soňky hökümdä gahar rehim-şepagatsyz dökülýär.

“Şol günde, köpçülikler şunça wagt bäri ýigrenip gelen Hudaýyň merhemetiniň pena-gaçaryna ymtylarlard. ‘Ine, günler gelýär, diýip Reb Hudaý aýdýar, men ýurda açlyk ibererin, çörek açlygy däl, suw üçin teşnelik hem däl, eýsem Rebbiň sözlerini eşitmek açlygy bolar; olar deňizden deňze, demirgazykdan hatda gündogara çenli sergezdan bolup aýlanyp, Rebbiň sözünü gözläp o ýana-bu ýana ylgarlar, emma tapmazlar.’ Amos 8:11, 12.” Uly göreş,

Öňki parçanda şeýle diýilýärdi: “Ol sabyr bilen çydap gelýän we Hudaýyň hasabynda öz günäsiniň ölçeğini doldurýança urup jezalandyrmajak milleti ahyrsoňy rehim-şepagatsyz gazap käsesini iher.” Şol bir abzasynda ol şeýle hem ýazdy: “Hudaý Ysraýyly halas etmegiň öň ýanynda Müsüriň üstüne gelen belalar häsiýeti boýunça Hudaýyň halkynyň soňky halas boluşynyň edil öňüsyraýynda dünýäniň üstüne gelmeli bolan has elhenç we has giň gerimli hökümlere meňzeşdir.” “Günäniň ölçeğini” doldurýan millet (Amerikanyň Birleşen Ştatlary) Müsürdäki on bela meňzeş belalary çeker.

Müsüriň belalary iki döwre bölünipdi. Ilkinji üç bela hemmeleriň üstüne indi, emma soňky ýedi bela diňe müsürlileriň üstüne indi.

Şol günde halkymyň ýaşayan Goşen ýurduny aýratyn ederin; ol ýerde siňek sürüleri bolmaz. Munuň maksady, ýeriň ortasynda Rebbiň Men digimi seniň bilmegiň üçindir. Çykyş 8:22.

Müsüriň üstüne inen ilkinji üç bela hemme ýerde boldy, emma ibraniileriň ýaşayan Goşen ýeri Müsüriň soňky ýedi belasyny kabul etmedi. Amerikanyň Birleşen Ştatlary, ýekşenbe kanuny wagtynda öz günä käsesini doldurýan millettir. Şol pursatda milli dinden dönüklükden soň milli heläkçilik gelýär, emma milli heläkçiligi getirýän hökümler, Mihail ýerinden galýança we synag möhleti bütün adamzat üçin ýapylýança merhemet bilen garyşdyrylandyr. Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda ýekşenbe kanuny wagtynda, häzirki wagtda özlerini Sabat saklaýjylar diýip ykrar edýänleriň aglabasy bar bolan häkimiýetlere boýun egip, wagşy haýwanyň nyşanyny kabul eder. Şol wagtda ýekşenbe kanuny meselesi Adventizmden daşarda bolanlar üçin ruhy synaga öwürüler. Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda ýekşenbe kanunyndan Mihail ýerinden galýança bolan döwür, on birinji sagadyň işçileriniň beýik ýygnaýşydyr, emma gapy eýýäm ýekşenbe kanunyndan öň yedinji günün Sabaty baradaky ýagtylyk üçin jogapkär tutulýanlaryň üstünden ýapylan bolar.

Günler geçdikçe, Hudaýyň hökümleriniň dünýäde görünyändigini barha aýdyň bolýar. Ol ot, sil we ýer titreme arkaly bu ýeriň ýaşajylaryna Öz ýakyn gelýändigini duýdurýar. Dünýä taryhyndaky beýik krizisiň geljek wagty golaýlaşýar; şol wagtda Hudaýyň hökümetindäki her bir hereket güýçli gyzyklanma we söz bilen beýan edip bolmajak howatyr bilen syn edilýär. Hudaýyň hökümleri yzly-yzyna, çaltlykda biri-biriniň yzyndan geler — ot, sil we ýer titreme, uruş we gan döküşlik bilen birlikde.

“Wah, halk Öz gezelen wagtyny biläýse! Bu wagtda üçin synag hakykatyny heniz eşitmedik köp adam bar. Hudaýyň Ruhunyň göreşýän köpleri bar. Hudaýyň weýran ediji höküm çykaryşlarynyň wagty, hakykatyň nämädigini öwrenmäge mümkinçilik tapmadyk adamlar üçin merhemet wagtydyr. Reb olara mähir bilen nazar salar. Onuň rehimli ýüregi täsirlenýär; gutarmak üçin Onuň eli henizem uzalydyr, emma girmek islemediklere gapy ýapylýar.

Hudaýyň merhemeti Onuň uzak sabyr-takatynda aýan bolýar. Ol Öz hökümlerini saklap, duýdurýş habarynyň hemmä ýetirilemegine garaşýar. Eý, eger halkymyz dünýä in soňky merhemet habaryny ýetirmek üçin özüniň üstünde ýatan jogapkärçiligi gerekli derejede duýsady, nähili ajaýyp iş edilirdi! Testimonies, 9-njy tom, 97.

Öňki parçada ol: “Hakykatyň nämedigini öwrenmäge hiç hili mümkinçiligi bolmadyk adamlar üçin Hudaýyň ýok ediji höküm günleriniň wagty merhemet wagtydyr” diýip görkezdi. Indiki parçada bolsa ol şol döwre “agyr kynçylyk wagty” diýip ýüzlenýär.

“Men mukaddes Sabadyň hakyky Hudaýyň Ysraýyly bilen imansyzlaryň arasynda bolup durýan we boljak aýryjy diwar bolup durýandygyny gördüm; hem-de Sabadyň Hudaýyň eziz garaşýan mukaddesleriniň ýüreklerini birleşdirýän beýik mesele bolandygyny gördüm. Eger biri ynanyp, Sabady saklap, oňa hemra bolan berekedi kabul edip, soň bolsa ondan ýüz dönderip, mukaddes tabşyrygy bozan bolsa, onda olar göklerde höküm sürýän Hudaýyň bardygyny ýaly anyklykda Mukaddes Şäheriň derwezesini özlerine garşy ýapardylar. Men Sabady görmeýän we ony saklamaýan, emma Hudaýyň çagalarynyň bardygyny gördüm. Olar bu baradaky nury ret etmediler. Bela-zähmet döwrüniň başynda bolsa, biz öňe çykyp Sabady has doly yglan edenimizde, Mukaddes Ruhdan dolduryldyk. Bu ýagdaý, Sabat hakykatyny inkär edip bilmeýändikleri sebäpli, ybadathanany we ada galan Adventistleri gazaba getirdi. Şeýle hem şol wagtda Hudaýyň saýlananlarynyň hemmesi biziň hakykatyň üstündedigimizi aýdyň gördüler, çykyp geldiler we biziň bilen bilelikde yzarlanmalara çydadylar.” A Word to the Little Flock, 18, 19.

Biraz üýtgedilen hem bolsa, ýaňy-ýakynda getirilen şol bir bölek *Early Writings* kitabynda düş gelýär. Şol kitapda ol “gynanç wagty” baradaky beýanaty hakynda düşündiriş hem goşýar. *A Word to the Little Flock* 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabryndaky Uly Ruhdan Düşmeden soň göwni çöken, emma wepaly Milleritleriň ilkinji neşiri bolupdy; onýyllyklardan soň redaktorlar şol kitapçanyň käbir böleklerini *Early Writings* kitabynda goşmak üçin ulananda, aýdylan “gynanç wagtynyň” in soňky ýedi bela däldigini anyklaşdyrdylar, çünki in soňky ýedi bela dökülen mahaly höküm-jenjelleriň içine rehim-şepagat garyşmaýar.

“1. 33-nji sahypada aşakdakylar berilýär: ‘Mukaddes Şenbäniň Hudaýyň hakyky Ysraýyly bilen imansyzlaryň arasynda bölüp aýyryýan diwar bolandygyny, şeýle hem boljakdygyny gördüm; we Şenbäniň Hudaýyň eziz, garaşýan mukaddesleriniň ýüreklerini birleşdirjek beýik mesele bolandygyny gördüm. Men Şenbäni görmeýän we berjaý etmeýän, emma Hudaýyň çagalary bolan adamlaryň bardygyny gördüm. Olar bu hakdaky nury ret etmediler. We kynçylyk döwrüniň başynda, biz öňe çykyp Şenbäni has doly wagyz edenimizde, Mukaddes Ruhdan dolduryldyk.’”

“Bu görnüş 1847-nji ýylda berildi; şol wagat Sabat gününü saklaýan Advent doganlaryň sany juda azdy, olaryň içinden hem onuň saklanmagynyň Hudaýyň halky bilen imansyzlaryň arasynda serhet çeker derejede ýeterlik ähmiýete eýedigini güman edýänler azdy. Indi şol görnüşüň amala aşmagy görünip başlaýar. Bu ýerde agzalýan ‘şol muşakgat döwrüniň başlanmagy’ belalaryň dökülip başlanjak wagtyna degişli däldir, eýsem olar dökülmezinden az öňki, Mesih mukaddes ýerde bolýan gysga döwre degişlidir. Şol wagtda, gutulyş işi tamamlanmaga golaýlaşýan mahaly, ýeriň ýüzüne muşakgat inip geler, milletler gaharlanar, emma üçünji perişdäniň işine päsgel bermez ýaly saklanyp durar. Şol wagtda ‘giçki ýagmyr’, ýagny Rebbiň huzuryndan gelýän täzeleniş geler; ol üçünji perişdäniň belent sesine güýç bermek we mukaddesleri soňky ýedi bela dökülip beriljek döwürde berk durmaga taýýarlamak üçindir.” Early Writings, 85.

Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda Ýekşenbe kanuny girizilende, milli dinden ýüz dönderme milli heläkçilik bilen yzarlanýar. Şol Ýekşenbe kanuny wagtynda Amerikanyň Birleşen Ştatlaryndaky Adventizm iki topara bölünär: biri haýwanyň nyşanyny kabul eder, beýlekisi bolsa Hudaýyň möhürini alar. Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň milli heläkçiligi Müsüriň ilkinji üç belasy bilen aňladylýar. Şol höküm-jazalar ynsan synag möhletiniň ýapylmagyna çenli dowam edýär, ondan soňra bolsa rehim-şepagatsyz ýedi soňky bela dökülýär.

Meniň nygtym Müsüriň pygamberlik taryhy hakynda däl-de, has-da Ellen Waýtyň Müsri tutuş dünýäni haýwanyň belgisini kabul etmäge mejbur edýän milletiň nyşany hökmünde görkezýändigidir; çünki ol muny etmek bilen başlangyjy ahyry görkezmek üçin ulanýar, bu bolsa Isanyň Alfa we Omega hökmünde pygamberlik golydyr. Çykyş wakasynda Reb gadymy Ysraýyl bilen äht baglaşmaga giren wagty, Ol Özünü täze bir at bilen tanadýar.

Soňra Reb Musa şeýle diýdi: Indi Meniň Firguna näme etjegimi görersiň; çünki ol olary güýçli el bilen goýberer, hatda güýçli el bilen olary öz ýurdunyň içinden kowup çykarar.

Hudaý Musaga sözläp, oňa şeýle diýdi: Men Rebdirin; Men Ybraýyma, Yshaga we Ýakuba Gudraty Güýçli Hudaý ady bilen göründim, emma olara ÝEHOWA adym bilen Özüm tanalmadym.

Men hem olar bilen ähtimi berkarar etdim: olara Kenan ýurduny, ýagny olaryň myhman bolup ýaşan, nätanyş bolup gezen ýurduny bermek üçin. Men hem müsürlileriň gullykda saklaýan Ysraýyl ogullarynyň iňňildisini eşitdim; we öz ähtimi ýatladym. Şonuň üçin Ysraýyl ogullaryna aýt: Men Rebdirin; Men sizi müsürlileriň yükleriniň astyndan çykararyn, sizi olaryň gulçulygyndan halas ederin, uzaldylan gol bilen we beýik höküm-jazalar bilen sizi satyn alyp gutararyn. Men sizi Özüm üçin bir halk edip alaryn, we size Hudaý bolaryn; şonda siz meni — sizi müsürlileriň yükleriniň astyndan çykarýan Reb, öz Hudaýyňyzdygymy bilersiňiz. Men sizi Ybraýyma, Yshaga we Ýakuba bermäge kasam eden ýurduma getirerin; ony size miras hökmünde bererin. Men Rebdirin.

Musa şeýle sözleri Ysraýyl ogullaryna aýtdy; emma olar ruhlarynyň gynanjy we agyr gulçulyk zerarly Musany diňlemediler. Çykyş 6:1–9.

Reb şu ýerde Musany, Ýakup, Yshak we Ybraýym ýaly, Öz ähtiniň wekili hökmünde tanaýar. Musanyň taryhyna çenli JEHOVA ady Ybraýyma-da, onuň nesillerine-de mälim däl; emma hebreýler Müsür gulçulygyndan halas edilmeli bolan wagtda, Ybraýymyň ähtiniň täzeleniş taryhynda, Reb Öz häsiýetiniň täze bir ylhamyny açýar, çünki pygamberlik taýdan at häsiýeti aňladýar. Abram Reb bilen äht baglaşanda, Reb onuň adyny Ybraýym diýip üýtgetdi. Müsür gulçulygy baradaky pygamberligiň başynda ähtiň ynsan wekiliň ady üýtgedilipdi, şol pygamberligiň ahyrynda bolsa Hudaý Özi üçin täze bir ady mälim etdi.

Abram on başınjy bapda äht baglaşdy, şol ýerde-de Müsürdeki gulçulygyň dört yüz ýyl dowam etjekdigi baradaky pygamberlik beýan edildi. On ýedinji bapda bolsa Abram sünnet dessury berildi we onuň hem-de Saranyň atlary üýtgedildi.

Dört ýüz ýyldan soň, Ybraýymyň dört ýüz ýyllyk pygamberligini ýerine ýetirmek üçin Musa orta çykarylady. Ybraýym, Yshak, Ýakup we Musa hemmesi ahyrky günlerde Reb bilen äht baglaşýan ýüz kyrk dört münäň nişanydyr.

“Bu ýeriň taryhynyň ahyrky günlerinde, Hudaýyň Öz buýruklaryny berjaý edýän halky bilen baglaşan ähti täzeden täzelenmelidir.” Review and Herald, 1914-nji ýylyň 26-njy fewraly.

Ýekşenbe kanuny wagtynda haýwanyň nişanyny kabul edýän Sabat güni tutýanlar bilen Hudaýyň möhürini alýan Sabat güni tutýanlaryň aýrylyşy amala aşyrylýar. Bu aýrylyş on gyzyň meselinde şekillendirilýär.

«Matta 25-däki on gyz baradaky timsal hem Adventist halkynyň tejribesini suratlandyrýar». The Great Controversy, 393.

Maňa köplenç on gyz barada bolan timsal ýatladylýar; olaryň başy paýhasly, başy bolsa akylsyzdy. Bu timsal in soňky harpyna çenli ýerine ýetdi we ýerine ýetiriler, çünki onuň hut şu döwür üçin aýratyn ulanylyşy bardyr; hem-de ol, üçünji perişdäniň habary ýaly, ýerine ýetdi we zamanyň ahyryna çenli häzirki hakykat bolmagynda dowam eder. Review and Herald, 1890-njy ýylyň 19-njy awgusty.

Tymsal 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda, Millerçi taryhynyň paýhasly we paýhassyz gyzlarynyň biri-birinden aýrylanda amala aşdy. Adventizmiň başlangyjy Adventizmiň ahyryny aňladýar, we ahyrdaky aýralyk on gyz timsalynyň ýerine ýetmesidir; ahyrdaky bu aýralyk bolsa ýekşenbe kanuny tarapyndan ýüze çykarylýar.

“Ýene-de, bu timsallar hökümden soň hiç hili synag möhletiniň bolmajakdygyny öwredýär. Hoş Habaryň işi tamamlananda, şondan dessine ýagşy bilen ýamanyň arasynda bölünişik bolup geçýär, we her toparyň ykbaly bakylyk üçin kesgitlenýär.” Christ’s Object Lessons, 123.

On gyz hakyndaky timsal, Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda ýekşenbe kanuny girizilen wagtynda Hudaýyň möhürini kabul edýänleriň Adventizmiň akylly gyzlarydygyny, haýwanyň belgisini kabul edýänleriň bolsa Adventizmiň akmak gyzlarydygyny aýan edýär. Akmak gyzlar, şol bir wagtyň özünde, Laodikiýalylar hökmünde hem görkezilýär.

“Akylsyz gyzlar tarapyndan şekillendirilýän Ybadathananyň ýagdaýy, Laodikiýa ýagdaýy hökmünde hem agzalýar.” Review and Herald, 1890-njy ýylyň 19-njy awgusty.

Ahyrky günlerde, Hudaý Öz buýruklaryny ýerine ýetirýän halky bilen Öz ähtini täzeden täzelejek wagtynda, Musa döwründe ähti täzeläninde edişi ýaly, Özünden täze bir ady aýan eder. Akylsyz gyzlaryň ýagdaýy olaryň ýagynyň ýokdugydyr, Laodikiýalylaryň ýagdaýy bolsa özlerinde ýagyň ýokdugyny görer ýaly juda kör bolmaklarydyr. Eger akylsyz gyzlaryň Laodikiýalylardygy aýdyň bolsa, onda paýhasly gyzlaryň Filadelfiýalylardygy hem aýdyňdyr.

Filadelfiýadaky ýygnaýyň perişdesine ýaz: Mukaddes bolan, hak bolan, Dawudyň açaryny eýeleýän, açanda hiç kim ýapyp bilmeýän, ýapanda bolsa hiç kim açyp bilmeýän şeýle diýýär: Seniň işleriňi bilýärim. Ine, seniň önünde açyk bir gapy goýdum, ony hiç kim ýapyp bilmez; çünki seniň güýjüň az bolsa-da, Meniň sözümi sakladyň we Meniň adymy inkär etmediň.

Ine, men olaryň arasynda şeýtanyň sinagogasyna degişli bolanlardan — özlerini ýewreý diýýän, emma ýewreý bolman, ýalan sözleýänlerden — seniň aýaklaryňyň önüne gelip tagzym etmäge mejbur ederin; şonda olar seni söýendigimi bilerler. Sen Meniň sabyr baradaky sözümi saklanyň üçin, Men hem seni ýer ýüzünde ýaşaýanlary synamak üçin bütün dünýäniň üstüne geljek synag sagadyndan goraryn.

Ine, Men tiz gelýärin; sende bar zady berk sakla, tä täjiňi hiç kim almasyn. Ýeňýän adamy Men Öz Hudaýymyň ybadathanasynda sütün ederin, ol indi hiç haçan daşary çykmaz; hem onuň üstüne Öz Hudaýymyň adyny, Öz Hudaýymyň şäheriniň adyny, ýagny Hudaýymdan gökden inýän täze Iýerusalimiň adyny, hem-de Öz täze adymy ýazaryn. Gulagy bar bolan, Ruhun ýygnaqlara näme diýýändigini eşitsin. Ylham 3:7–13.

Filadelfiýalylar ýüz kyrk dört müňi aňladýar, we olara Hudaýyň Öz täze adyny olaryň üstüne ýazjakdygy wada berilýär. Reb ýüz kyrk dört müň bilen äht baglaşanda, Ol Öz täze adyny mälim eder. Ybraýyma Reb tarapyndan Onuň Gudraty Güýçli Hudaýdygy aýdylypdy.

Abram togsan dokuz ýaşyndaka, Reb Abrama göründi-de, oňa şeýle diýdi: «Men Gudratygüýçli Hudaýdyryn; meniň huzurymda ýöre we kämil bol. Men öz ähtimi Men bilen seniň aranda berkiderin we seni juda köpeldip artdyraryn». Şonda Abram ýüzi bilen ýere ýykyldy. Hudaý onuň bilen gepleşip, şeýle diýdi: «Meniň tarapymdan bolsa, ine, ähtim seniň bilendir, sen köp milletleriň atasy bolarsyň. Adyň indi mundan beýläk Abram diýlip atlandyrylmaz, eýsem adyň Ybraýym bolar; çünki Men seni köp milletleriň atasy etdim». Gelip çykyş 17:1–5.

Reb ilkinji gezek Ybraýymyň döwründe saýlanan bir halk bilen äht baglaşanda, Özünü Gudratygüýçli Hudaý hökmünde tanatdy. Ol Musanyň döwründe Öz äht gatnaşyklaryny has-da ösdürende, ilkinji gezek Özünü ÝEHOWA diýip tanatdy. Isa köp sanly adamlar bilen ähti bir hepdä tassyk etmek üçin gelende, Hudaýyň Köne Ähtde diňe bir gezek beýan edilen, hem-de ol hem bir wawilonly tarapyndan aýdylan täze bir adyny tanyşdyrdy.

Şonda Nebukadnesar patyşa haýran galyp, howlukmaç ýerinden turdy-da, öz geňeşdarlariga ýüzlenip şeýle diýdi: «Biz oda daňylan üç adamy atmadykmy?» Olar patyşa jogap berip: «Dogrudyr, eý patyşa» diýdiler. Ol bolsa jogap berip diýdi: «Ine, men odun ortasynda boşan dört adamyň gezip ýörendigini görýärin, olara hiç bir zeper ýetmändir; dördünjiniň keşbi bolsa Hudaýyň Ogluna meňzeşdir». Daniel 3:24, 25.

Daniel kitabynyň üçünji babynda Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda ýekşenbe kanunynyň görkezilýändigini kesgitlemek örän aňsatdyr. Danieliň üçünji babynda Şadraý, Meşay we Abednego ýüz kyrk dört müňi aňladýar. Ýüz kyrk dört müň — ähtnamany soňky gezek täzelänlerdir. Danieliň üçünji babynda biz ýekşenbe kanunynyň we soňky ýagşyň taryhynyň pygamberlik mysalyny görýäris. Mesih yzarlama otlarynyň içinde Öz üç wepaly bendesi bilen boldy we bolar; olar diňe ýüz kyrk dört müňi däl, eýsem üç perişdäniň habarlaryny hem aňladýar. Ot içinde — bu ýerde ýekşenbe kanuny krizisini alamatlandyrýar — Ol Öz atlarynyň biri bilen tanadylýar, bu bolsa Mesih Hudaýyň Ogly hökmünde gelýänçä taryha girizilmedik bir atdyr. Üçünji babyň bu mysalynda dünýäniň ahyrynda ähtnamany täzelänleriň soňky krizis wagtynda Mesih bilen gatnaşyga girýändigini görýäris, we Onuň hiç bir adamyň bilmedik bir ady bardy.

Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda ýekşenbe kanunyny alamatlandyrýan Müsürden gutulýş baradaky garaşsyzmyzdan örän daşlaşmazdan öň, özüme şuny ýatlatmalydyrys: Müsürde on belanyň ilkinjisi başlanmazdan ozal, hakykatdan hem hakyky Sabat agitasiýasy bardy.

Fyrown: «Ine, ýurduň halky indi köpelipdir, siz bolsa olary ýüklerinden dynç aldyrypsyňyz» diýdi. Fyrown şol günün özünde halkyň gözegçilerine we olaryň ýolbaşçylaryna buýrup şeýle diýdi: «Mundan beýläk, öňküsi ýaly, halka kerpiç ýasamak üçin saman bermäň; goý, özleri gidip, özlere saman ýygnasynlar. Emma olaryň öň ýasap gelýän kerpiç sanyny olaryň üstüne ýükläň; ondan hiç zady kemeltmäň. Çünki olar ýaltadyrlar; şonuň üçin hem: “Gideliň-de, Hudaýymyza gurbanlyk hödürleliň” diýip gygyrýarlar. Goý, erkek adamlaryň üstüne has agyr iş ýüklenilsin, şonuň bilen meşgullansynlar-da, biderek sözlere üns bermesinler». Şonda halkyň gözegçileri we olaryň ýolbaşçylary çykyp, halka şeýle diýdiler: «Fyrown şeýle diýýär: “Men size saman berjek däl. Gidiň-de, nireden tapyp bilseňiz, özüňize saman tapyň; ýöne işiňizden hiç zat kemeldilmez”». Şeýlelikde halk saman ýerine samanyň sapagyny ýygnamak üçin Müsüriň ähli ýurduna dagadyldy. Gözegçiler olary gyssap: «Saman bolandaky ýaly, gündelik işleriňizi doly ýerine ýetiriň» diýdiler. Fyrownyň gözegçileri tarapyndan olaryň üstünden bellenen Ysraýyl ogullarynyň ýolbaşçylary urlup: «Näme üçin kerpiç ýasamakdaky öňküsi ýaly tabşyrygyňyzy ne düýn, ne-de şu gün ýerine ýetirmediňiz?» diýip soraga çekildiler. Şonda Ysraýyl ogullarynyň ýolbaşçylary gelip, Fyrowna perýat edip şeýle diýdiler: «Näme üçin hyzmatkärleriňe beýle çemeleşýärsiň? Hyzmatkärleriňe saman berilmeýär, emma bize: “Kerpiç ýasaň” diýýärler. Ine, hyzmatkärleriň urulýar; emma günä seniň öz halkyňdadır». Emma ol: «Siz ýaltasyňyz, ýaltasyňyz; şonuň üçin: “Gideliň-de, Rebbe gurbanlyk hödürleliň” diýýärsiňiz. Indi gidiň-de işläň; size saman berilmez, ýöne kerpiç sanyny doly tabşyrsyňyz» diýdi. Şonda Ysraýyl ogullarynyň ýolbaşçylary: «Gündelik kerpiç sanyňyzdan hiç zat kemeldilmeli däl» diýlip aýdylandan soň, ýagdaýlarynyň juda agyrdygyny gördüler. Çykyş 5:5–19.

Ýekşenbe kanunundan öň, Müsür belalaryna çenli bolan döwürde bolşy ýaly, ýedinji günün Sabatyny tutýanlara garşy gitdigiçe artýan gozgalaň bolar. Müsürliler hem-de Ýewreýler tarapyndan ähli kynçylyklara sebäp bolýan adam hökmünde tanalan Musa bolşy ýaly, Ahap hem Iliýany şondaý aýyplapdy.

Ahap Iliýasy göreninde, Ahap oňa: «Ysraýyly bulaşdyrýan senmi?» diýdi. Ol hem şeýle jogap berdi: «Ysraýyly men bulaşdyrmadym; eýsem, sen we ataňyň öýi bulaşdyrdyňyz; çünki siz Rebbiň buýruklaryny terk etdiňiz, sen bolsa Bagallaryň yzyna düşdün». 1 Patyşalar 18:17, 18.

Musanyň hekaýasy ýekşenbe kanunynyň taryhyny suratlandyrýar, Ylýasyň hekaýasy hem ýekşenbe kanunynyň taryhyny suratlandyrýar. Bilelikde bolsun ýa-da aýrylykda, Musa bilen Ylýas nyşandýrlar. Mesihniň Özgerişinde olar bilelikde ölümi görmeýän ýüz kyrk dört müňi hem-de Rebde ölýänleri wekilleşdirdiler. Musa direldildi, Ylýas bolsa hiç haçan ölmedi. Olar şeýle hem Ylham on birinji bapda halk üçin azap berijiler bolan iki pygamberdir. Musa bilen Ylýasyň nyşan hökmünde aňladýan hakykatlary köpdür, we biz muny soňrak garamagy umyt edýäris.

Ine, Men size Rebbiň beýik we gorkunç günü gelmezden öň Ilyas pygamberi ibererin; ol ata-babalaryň ýüregini çagalaryna, çagalaryň ýüregini hem ata-babalaryna öwrer, ýogsam Men

gelip, ýeri nälet bilen uraryn. Malaky 4:5, 6.

Adamzat üçin synag möhleti tamamlanmazynyň öň ýanynda, “Ylýas pygamber” atalaryň ýüregini ogullaryna, ogullaryň ýüregini hem atalaryna öwürýän aýratyn bir habar bilen peýda bolmalydyr. Pygamberleriň ählisi dünýäniň ahyry barada şaýatlyk edýärler we olaryň hemmesi biri-biri bilen ylalaşýarlar.

Pygamberleriň ruhlary pygamberlere tabyndyr. Çünki Hudaý bulaşyklygyň däl-de, parahatçylygyň gözbaşydyr; mukaddesleriň ähli ýygnaklarynda hem şeýledir. 1 Korinfliler 14:32, 33.

Ylýasanyň habary Rebbiň beýik hem elhenç gününden öň gelýär; şonuň üçin ol Hut Ylham kitabynda «Isa Mesihniň Ylhamy» hökmünde görkezilen şol bir aýratyn habardyr. «Wagt golaýlanda» Ylýasanyň aýratyn habary Hudaýyň «gullaryna tizden-tiz bolmaly zatlary» görkezýär.

Isa Mesihniň aýan edilişi, Hudaýyň öz gullaryna tiz wagtda bolup geçmeli zatlary görkezmek üçin Oňa beren aýan edişidir; Ol muny Öz perişdesini iberip, Öz hyzmatkäri Ýahýa bildirdi. Ýahýa Hudaýyň sözüne, Isa Mesihniň şaýatlygyna we gören zatlarynyň hemmesine şaýatlyk etdi. Bu pygamberligiň sözlerini okaýan bagtlydyr, ony eşidýänler we onda ýazylanlary saklaýanlar hem bagtlydyr; çünki wagt ýakyndyr. Ylham 1:1–3.

Malaçiniň Ylýasy nyşan hökmünde ulananda, tabşyryklary berjaý etmäge göni salgylanma hem goşýandygyna üns beriň.

Gulum Musa baradaky kanunymy ýatda saklaň; Men ony Horebde ähli Ysraýyl üçin düzgünler we hökümler bilen oňa buýurdym. Ine, Rebbiň beýik hem gorkunç gününüň gelmeginden öň, Men size pygamber Ylýasy ibererin; ol atalaryň ýüreklerini çagalaryna, çagalaryň ýüreklerini hem atalaryna öwrer, şeýle bolmasa, Men gelip, ýeri nälet bilen uraryn. Malaky 4:4–6.

Bu üç aýat Köne Ähtiň in soňkulary bolup, olarda Köne Ähtiň ahyrky wadasy, şeýle hem on buýrugy saklamaga aýratyn üns berilýär. Ylham kitabynda ýedi “mübärek” bar, olaryň in soňkusy bolsa on buýrugy saklaýanlara berlen mübärekdir.

Men Alfa we Omega, başlangyç hem soň, ilkinji hem ahyrky. Onuň tabşyryklaryny berjaý edýänler bagtlydyr; çünki olarda ýaşaýyş agajyna hak bolar we olar derwezelerden geçip, şähre girerler. Ylham 22:13, 14.

Köne Ähtdäki in soňky wada bize on buýrugy «ýatda saklamagy» tabşyrýar, emma muny etmek bilen ol «ýatda sakla» diýen buýrugy öz içine alýan şol bir buýrugy aýratyn nygtaýar.

Şenbe gününü mukaddes tutmak üçin ony ýatla. Alty gün zähmet çekip, ähli işlerini etjeksiň; emma ýedinji gün Hudaýyň Rebbiňe degişli şenbedir; ol günde sen hiç bir iş etmeli dälşiň: ne sen, ne ogluň, ne gyzyň, ne erkek hyzmatkäriň, ne aýal hyzmatkäriň, ne mallaryň, ne-de derwezeleriň içinde bolan gelmişegiň. Çünki Reb alty günde asman bilen ýeri, deňzi we olaryň içindäkileriň hemmesini ýaratdy hem-de ýedinji gün dynç aldy; şonuň üçin Reb şenbe gününü mübäreklede we ony mukaddes etdi. Exodus 20:8–11.

Köne we Täge Ähtleriň ikisindäki soňky wada, Hudaýyň buýruklaryny, aýratyn hem ýedinji günüň Sabat gününü aýratyn nygtap görkezýär. Malahy “ýatlamagy” aýdýar, Ýahýa bolsa muny ýerine ýetirýänleriň bagtlydygyny bize habar berýär. Ýedinji günüň Sabat günü Hudaýyň ýaradyşyny we Onuň döredijilik gudratyny ýatladýar. Şeýle hem Sabat, ýer ýüzüniň taryhynyň soňky günlerinde jedeliň özenine öwrülýär. Ýahýa Onuň buýruklaryny ýerine ýetirýänleriň üstündäki “bagtlylygy” ýazga geçirende, ol diňe Isanyň — Alfa we Omega, başlangyç hem ahyr, birinji hem soňky — ygylan eden zadyny ýazga geçirýär. Şonuň üçin Täge Ähtiň soňky wadasy Ýedinji günüň Sabat günü bilen, şeýle hem ahry başlangyç arkaly kesgitleýän ylahy sypat bilen baglanyşyklydyr.

Başlangyçlar diýmegi aňladýan Gelip çykyş kitabynda agzalýan ilkinji hakykat Ýaradany, ýaradylyşy we Sabat gününe berilýän aýratyn ünsi görkezýär. Ähli zat bilelikde alnanda, setir üstüne setir, Köne Ähtiň başlangyjy hem-de Köne we Täge Ähtleriň ahry Hudaý Ýaradan hökmünde, On tabşyrygy, Sabat baradaky tabşyrygy we Isanyň başlangyç hem ahrydygyny nygtaýar.

Malaki Köne Ähtiň in soňky wadasynda pygamber Ylýasy nyşan hökmünde ulanýar, we ol Izebeli hem-de Ahabyň garşysyna çykan pygamberdi. Ylham kitaby Izebeli papalygyň nyşany hökmünde, on patyşany bolsa Birleşen Milletler Guramasynyň nyşany hökmünde ulanýar. Ylýasyň Ahab we Izebel bilen ýüzbe-ýüz bolmagy ýüz kyrk dört münüň Birleşen Milletler Guramasy bilen, Amerika Birleşen Ştatlary tarapyndan güýçlendirilýän we papalyk tarapyndan ugrukdyrylýan şol güýje garşy ýüzbe-ýüz bolmagyny aňladýar. Ysraýylyň demirgazykdaky on taýpasynyň patyşasy hökmünde Ahab on taýpanyň üstünden höküm sürýän häkimiýeti aňladýardy; şeýlelikde ol papalyk (Izebel) üçin Şenbe gününü saklaýanlaryň yzarlanmagyny amala aşyrmak maksady bilen Amerika Birleşen Ştatlarynyň (Ahab) Birleşen Milletler Guramasyna (on taýpa ýa-da Ylham kitabyň on ýedinji babyndaky on patyşa) güýç bermeginiň görnüşi bolýar. Malaki Rebbiň beýik we gorkunç gününden öň gelýän habary aňlatmak üçin Ylýasy ulananda, Ylýas häzirki zaman Riminiň (aždarha, ýyrtýy haýwan we galp pygamber) tarapyndan yzarlanýanlary, edil özüniň üç ýarym ýyl dowamynda Izebel tarapyndan yzarlanyşy ýaly, aňladýar. Malaki 4:4-de “ýatlan” sözünü ulanmak arkaly Şenbe gününe aýratyn üns berilmegi, Malakiniň şekillendirýän pygamberlik görnüşine ýekşenbe kanuny krizisini hem goşýar.

Köne Ähdiň başlangyjy bilen Köne Ähdiň soňuny, soňra bolsa Mukaddes Kitabyň başlangyjy bilen Mukaddes Kitabyň soňuny deňşdirmek arkaly ýetirilýän hakykatlara garalanda, oňa entek has köp zat goşulmalydyr. Gelip çykyş kitabynda biz Ýaradyjyny, ýaradylyşy we ýaradylyşy ýatladýan Sabat gününü görýäris. Malaky kitabynda bolsa Sabat baradaky buýruk, adamzat üçin synag möhletiniň tamamlanmagyna we soňky ýedi belanyň gelmegine getirýän çökgünlik meselesi hökmünde görkezilýär; ýa-da Malakynyň aýdyşy ýaly, “Rebbiň beýik we gorkunç günü” hökmünde. Ylýas ölmek barýan dünýä üçünji perişdäniň habaryny ýetirýän Hudaýyň halkyny aňladýar.

“Şu günler, İlyas bilen Çokundyryjy Ýahýanyň ruhunda we güýjünde, Hudaý tarapyndan bellenen ilçiler höküm astynda duran dünýäniň ünsüni synag möhletiniň tamamlanýan sagatlary we Patyşalaryň Patyşasy hem-de Rebleriň Rebbi hökmünde Mesih Isanyň peýda bolmagy bilen baglanyşykly tiz wagtdan bolup geçjek dabaraly wakalara gönükdirýärler.”

Prophets and Kings, 715, 716.

Mukaddes Kitabyň başlangyjy, ýagny Köne Ähtiň hem başlangyjy, iki Ähtiň hem ahyry bilen şol bir wakany görkezýär, emma her bir başlangyç bilen ahyryň nygtajak we habara goşjak öz hakykaty bardyr. Gelip çykyşda üns Hudaýyň işlerine gönükdirilendir, Malakide bolsa üns geljek krizis barada duýdurýan habara jemlenendir. Ýlhamyň ahyry Alfa bilen Omegany görkezýär. Täze Ähtiň ilkinji kitabynda bolsa, biz aşakdakylary okaýarys.

Isa Mesihniň, Dawudyň ogly, Ybraýymyň ogly nesil kitaby.

Ybraýym Yshagy dogurdy; Yshak hem Ýakuby dogurdy; Ýakup hem Ýahudany we onuň doganlaryny dogurdy; Ýahuda Tamaradan Peresi we Zarany dogurdy; Peres hem Esromy dogurdy; Esrom hem Aramy dogurdy; Aram hem Aminadaby dogurdy; Aminadab hem Naassony dogurdy; Naasson hem Salmony dogurdy; Salmon Rahabdan Boazy dogurdy; Boaz hem Rutdan Obedi dogurdy; Obed hem Ýesseýi dogurdy; Ýesseý hem Dawut patyşany dogurdy; Dawut patyşa hem Uriýanyň aýaly bolan zenandan Süleýmany dogurdy; Süleýman hem Rehoboamy dogurdy; Rehoboam hem Abiýany dogurdy; Abiýa hem Asany dogurdy; Asa hem Ýehoshafaty dogurdy; Ýehoshafat hem Ýoramyny dogurdy; Ýoram hem Uziýany dogurdy; Uziýa hem Ýotamy dogurdy; Ýotam hem Ahazy dogurdy; Ahaz hem Hizkiýany dogurdy; Hizkiýa hem Manaşeni dogurdy; Manaşe hem Amony dogurdy; Amon hem Ýoşiýany dogurdy; Ýoşiýa hem Bawyla sürgün edilýän wagtларында Ýehoniýany we onuň doganlaryny dogurdy. Olar Bawula äkidilenden soň, Ýehoniýa Salatieli dogurdy; Salatiel hem Zorobabeli dogurdy; Zorobabel hem Abiudy dogurdy; Abiud hem Eliakimi dogurdy; Eliakim hem Azory dogurdy; Azor hem Sadogy dogurdy; Sadok hem Ahimi dogurdy; Ahim hem Eliudy dogurdy; Eliud hem Eleazary dogurdy; Eleazar hem Mattany dogurdy; Mattan hem Ýakuby dogurdy; Ýakup hem Merýemiň adamsy Ýusuby dogurdy; Isa hem şol Merýemden doguldy, Ol Mesih diýlip atlandyrylýar.

Şeýlelik bilen, Ybraýymdan Dawuda çenli ähli nesiller on dört nesildir; Dawutdan Bawyla sürgün edilmäge çenli on dört nesildir; Bawylyň sürgün edilmeginde Mesihe çenli hem on dört nesildir.

Isa Mesihniň dünýä inişi şeýle boldy: onuň ejesi Merýem Ýusuba adaglanansoň, olar bir ýere gelmezlerinden öň, onuň Mukaddes Ruhdan göwreli bolandygy mälim boldy. Şonda onuň äri Ýusup, adyl adam bolany we ony il içinde masgara etmek islemän, ony gizlinlikde goýbermegi ýüregine düwdi. Emma ol bu zatlar barada oýlanyp duran mahaly, ine, Rebbiň perişdesi oňa düýşünde görnip: «Eý, Dawudyň ogly Ýusup, aýalyň Merýemi ýanyňa almakdan gorkma; çünki onda emele gelen zat Mukaddes Ruhdandy» diýdi.

Ol bir ogul dograr, sen hem onuň adyny ISA diýip goýarsyň; çünki Ol Öz halkyny olaryň günälerinden halas eder. Bularyň hemmesi Reb tarapyndan pygamber arkaly aýdylyp, şeýle diýlen sözüň berjaý bolmagy üçin boldy: Ine, bir päk gyz göwreli bolup, bir ogul dograr, we onuň adyny Immanuel diýip atlandyrlar; munuň terjimesi: Hudaý biziň bilendir. Şondan soň Ýusup ukudan oýananda, Rebbiň perişdesiniň özüne buýruşy ýaly edip, aýalyny ýanyna aldy; we ol ilkinji oglyny dogurýança ony tanamady; we onuň adyny ISA diýip goýdy. Matta 1:1–25.

Täze Ähdiň başlangyjy, Hudaýyň ýaradyjy güýjüni aýratyn nygtaýandygy sebäpli, Köne Ähdiň başlangyjy we soňy hem-de Täze Ähdiň soňy bilen ylalaşýar; çünki Mesihiniň ähli zatlary alty günde ýaratmak üçin ulanan güýji, hut şol bir güýjüň özüdir, Ony “Öz halkyny olaryň günälerinden halas etmek” üçin ulanýar. Parçada Işanyň ýazgylaryndan getirilişi ýaly, Immanuel sözi “Hudaý biziň bilen” diýmegi aňladýar. Ol Öz ilatynyň içinde ýaşaýar, Öz ilahiligini biziň ynsanlygymyz bilen birleşdirmek arkaly, we bu bolsa Onuň Merýemde beden alanda amal eden hut şol birleşmesidir.

“Taňrynyň talap edýän ölçegine kämil boýun bolmakdan pes hiç zat laýyk gelip bilmez. Ol Öz talaplaryny näbelli goýmandyr. Ol adamy Özi bilen sazlaşyga getirmek üçin zerur bolmadyk hiç bir zady buýurmandyr. Biz günäkärlere Onuň häsiýet babatdaky kämil nusgasyny görkezmeli we diňe Onuň merhemeti arkaly ýetilip biliniň bu nusga Mesih arkaly olary oňa ýetirmelidiris.

“Halasgär adamzadyň kemçiliklerini Öz üstüne aldy we günäsiz durmuş sürdi, şonuň üçin adamlar ynsan tebigatynyň ejizligi sebäpli ýehip geçip bilmejekdiklerinden gorkmasyňlar. Mesih bizi ‘ylahy tebigatyň gatnaşyjylary’ etmek üçin geldi, we Onuň durmuşy şuny yglan edýär: ylahylyk bilen birleşen ynsanlyk günä etmeýär.” Ministry of Healing, 180.

Täze Ähdiň başlangyjy Isanyň öz üstüne biziň ynsan tebigatymyzy niredede, haçan we näme üçin alandygyny görkezýär. Ol muny ynsan güýjüniň Hudaý güýji bilen birleşende günä etmeýändigini görkezmek üçin etdi. Günä — kanuny bozmakdyr; Malakiýa bolsa bize ony “ýatda saklamagy” aýdýar. Ýahýa bize kanuny berjaý edýänleriň, şonuň üçin hem günä etmeýänleriň, asmanyň derwezelerinden girip bilýändigini habar berýär. Matta günäkär adamyň, edil Mesih ýeňşi ýaly, günäni ýehip bilýändigini görkezýär. Mesih içimizde bolanda (“şöhratyň umydy”), älemi ýaradan döredijilik güýji içimizde bolýar. Bu mümkinçilik Mesihiniň ynsan maşgalasyna girmegi saýlap almagy we ebedýetiň galan бүтін dowamynda diňe Hudaýyň Oglunyň däl-de, eýsem ynsan Oglunyň hem bolmagy arkaly üpjün edildi.

Ynsanzat synag möhletiniň tamamlanmagyna az wagt galanda, Ýlham kitabyndan Hudaýyň halkyna hakykatyň aýratyn habary açylýar. Şol aýratyn habar hem Rebbiň “gorkuly günü” gelmezinden biraz öň yglan edilýän Malakiniň “Ýlýas habarydyr”.

Iki Ähtnamanyň ikisiniň hem başynda we Täze Ähtnamanyň ahyrynda Hudaýyň anyk häsiýetleri görkezilýär. Ýaradylşyň başynda Ol Ýaradyjydyr, Ýlhamyň ahyrynda bolsa Alfa we Omegadoyr. Täze Ähtnamanyň başynda Ol Ynsan Ogly bolýar. Köne Ähtnamanyň ahyrynda bolsa, biz pygamber Ýlýasyň wagyz etjek habaryny amala aşyrmak üçin ulanan ýörelgesini tapýarys: atalaryň ýüreklerini çagalaryna, çagalaryňkyny hem atalaryna öwürmek.

Ýlýas öz duýduryş habaryny beýan etmek üçin ulanýan pygamberlik ýörelgesi, Ýlhamda Ýuhanna buýrulan zadyň hut özüdür. Ýlýas “atalaryň ýüregini çagalara, çagalaryň ýüregini hem atalaryna dönderer”; Ýuhanna bolsa şol wagtky bolan zatlary ýazmaklyga buýruldy, we muny etmek bilen bir wagtda geljekde boljak zatlary-da ýazýan bolardy. Ýuhanna alfa bilen omeganyň pygamberlik Sözüniň içinde nähili işleýändigini görkezmek üçin ulanyldy, Ýlýas hem öz habaryny şol bir ýörelgä esaslandyrar. Biz Mukaddes Kitabyň başlangyjyny onuň soňy bilen deňeşdirenimizde, Könäni Täze bilen deňeşdirýäris. Ata öz çagasynyň başlangyjydyr, çaga bolsa atanyň soňudyr. Ýüz

kyrk dört müň Ybraýymyň çagalarynyň in soňky neslidir, we Hudaýyň Ybraýym bilen äht baglaşan taryhy, Hudaýyň şol ähti ýüz kyrk dört müň bilen täzelän taryhyny nyşanlaýar.

Şonuň üçin wada iman arkaly bolýar, ol merhemet boýunça bolsun diýip; şeýlelik bilen wada ähli nesle pugta bolsun diýip; diňe kanun esasynda bolanlara däl, eýsem Ybraýymyň imanyndan bolanlara-da; çünki ol hemmämiziň atamyzdyr. Rimliler 4:16.

Ylýasyň habary alfa we omega ýörelgesini aňladýar, çünki atalar alfa, çagalar bolsa omega bolýar. Ylýasyň habary atalaryň ýüreklerini çagalara öwürerdi. Mesih Çokundyryjy Ýahýany Ylýas hökmünde kesgitledi, Ellen Waýt bolsa Uilýam Milleri hem Ylýas, hem-de Çokundyryjy Ýahýa hökmünde kesgitledi. Bu wekili erkekleriň hemmesiniň habary atalaryň ýüreklerini çagalara, hem-de tersine, çagalaryň ýüreklerini atalara öwürmek hökmünde görkezildi. Şol iş habaryň adamlaryň ýüreklerini olaryň asmandaky Atasyna öwürmekdäki täsirini aňladýar, emma onuň manysy mundan-da giňdir, çünki bu işiň nyşanydyr. Mukaddes Kitabyň pygamberliklerinde nyşanlaryň birden köp manysy bolýar we olar kontekste görä kesgitlenmelidir.

“Ýahýa çokundyryjyny beýik eden näme boldy? Ol ýahudy milletiniň mugallymlary tarapyndan hödürlenen döp-dessurlaryň köpçüligine aklyny ýapdy-da, ýokardan gelýän hikmete ony açdy. Onuň dogulmazýandan öň Mukaddes Ruh Ýahýa barada şeýle şaýatlyk etdi: ‘Ol Rebbiň huzurynda beýik bolar, şerap-da, güýçli içgi-de içmez; enesiniň göwresindekä hem Mukaddes Ruhdan dolar.... Ysraýyl ogullarynyň köpüsini olaryň Hudaýy Rebbe tarap öwürer. Atalaryň ýüreklerini çagalara, boýun egmeýänleri bolsa adyllaryň hikmetine öwürmek üçin, Reb üçin taýýarlanan bir halky taýýar etmek maksady bilen, Olýa ýaly ruhda we gudratda Onuň önünden gider.’ Luka 1:15–17.” Counsels to Parents, Teachers and Students, 445.

Habar şeýle düzüldir welin, diňlemegi saýlanlar ýüreklerini Asman Atasyna öwürsinler; emma duýdurýş habaryny beýan etmek üçin ulanyljak esasy pygamberlik ýörelgesi Mesihiň Alfa we Omega, ilkinji hem ahyrky, başlangyç hem soňy bolmagydyr. Ylýas habary Hudaýyň pygamberlik Sözüniň Isanyň Mesih Hudaýyň Sözi bolandygy nukdaýnazaryndan beýan edilmegine esaslanýar, we Mukaddes Kitaba ýolbaşçylyk edýän düzgünler hem Onuň häsiýetiniň sypatlarydyr.

“Hudaýyň kanuny Hudaýyň Özi ýaly mukaddesdir. Ol Onuň erkiniň aýan edilmesidir, Onuň häsiýetiniň beýanydyr, ylahy söýginiň we paýhasyň beýanydyr. Ýaradylyşyň sazlaşygy ähli barlyklaryň, janly we jansyz zatlaryň ählisiniň, Ýaradanyň kanunyna kämil laýyk gelmegine baglydyr. Hudaý diňe janly-jandarlaryň däl, eýsem tebigatyň ähli hereketleriniň hem dolandyrylyşy üçin kanunlary berkarar etdi. Hemme zat bozulyp bilinmejek berk kanunlaryň astyndadyr. Emma tebigatda bar bolan zatlaryň ählisi tebigy kanunlar tarapyndan dolandyrylýan bolsa-da, ýer ýüzünde ýaşaýanlaryň arasynda diňe adam ahlak kanunyna boýun egýändir. Ýaradylyşyň täji bolan adama Hudaý Öz talaplaryna düşünmek, Öz kanunynyň adalatyny we haýyrylygyny aňlamak, hem-de onuň adam üstündäki mukaddes talaplaryna göz ýetirmek güýjüni berdi; we adamdan sarsmaz boýun bolmak talap edilýär.” Ata-babalar we pygamberler, 53.

Hemmesi (we bu Mukaddes Kitaby hem öz içine alýar, çünki Mukaddes Kitap bir zatdyr, eger ol bir zat bolsa, onda hemme zadyň bir bölegidir) üýtgeşsiz kanunlaryň astyndadyr. Mukaddes Kitabyň dogry düşündirilişini dolandyryň üýtgeşsiz kanunlary ýa-da kadalary bardyr. Şol

kadalaryň biri-de Mukaddes Kitabyň bir zadyň soňuny onuň başlangyjy bilen bir hasapda görkezýändigidir. Isa Hudaýyň Sözüdir, Ol ilkinji hem soňkudyr, bu bolsa “üýtgewsiz kanun” hem-de Onuň häsiýetiniň bir aýratynlygydyr.

Biz Ýlýasyň şu tanyşdyrylyşyny Köne we Täze Ähtleriň ikisiniň hem başlangyjy bilen ahyrynyň özara ylalaşýandygyny görkezmek üçin ulandyk. Injiliň ahyry, ýagny Ýlham kitabyňyň hem ahyry, Ýlhamyň başlangyjy bilen-de ylalaşýar. Şol bir hakykatlara şaýatlyk edýän baş şaýat bar; olaryň binýady bolsa Hudaýyň häsiýetiniň bir sypaty bolan şu ýörelgedir: Hudaýyň Sözi bir zadyň ahyryny hemişe şol zadyň başlangyjy arkaly görkezýär. Bu hakykat Isa Mesihiň Alfa we Omega diýilmeginiň manysynyň bir bölegidir.

Patmos adasynda bolan resul Ýahýa, ybadathananyň tejribesine degişli çuňňur we tolgunşykly ähmiýetli sahnalaryň açylmagyny gördi. Oňa Hudaýyň halkynyň önlerinde duran howplary we göreşler barada düşüňjeli bolmagy üçin örän gyzykly hem-de juda möhüm meseleler şekiller we nyşanlar arkaly görkezildi. Mesihi dünýäniň taryhy, hatda zamananyň ahyryna çenli, Ýahýa aýan edildi. Ol Hudaýyň halkynyň ýagdaýyny, howplaryny, göreşlerini we ahyrky halas bolşuny örän aýdyňlyk bilen gördi. Ol ýer ýüzüniň hasylyny bişirip ýetişdirmeli jemleýji habary ýazga geçirýär; bu hasyl ýa asman ambarlary üçin bogdaklar hökmünde, ýa-da soňky günün ody üçin daňylgy ot toplumlary hökmünde ýetişer.

Ýlhamda Ýahýa, Hudaýyň halkynyň hakykat ugrunda çekmeli synaglaryny gördi. Ol olaryň Hudaýyň buýruklaryna boýun bolmakda egsilmez berk duruşlaryny, özlärini boýun egmezlige mejbur etmäge ymtylan sütemkär güýçleriň önünde gördi; we olaryň ahyrsoňy haýwan bilen onuň keşbiniň üstünden gazanan ýeňşini gördi.

Uly gyzyň aňdarma, barsa meňzeş janawar we guzujyga meňzeş şahlar bolan janawaryň nyşanlary astynda, aýratyn-da Hudaýyň kanunyny depgiläp, Onuň halkyny yzarlamak ýer ýüzüniň hökümetleri Ýuhanna görkezildi. Bu uruş zamanyň ahyryna çenli dowam etdirilýär. Mukaddes zenan we onuň çagalary bilen nyşanlanan Hudaýyň halky örän azlykda hökmünde görkezildi. Ahyrky günlerde diňe bir galyndy bardy. Ýuhanna olar hakda şeýle diýýär: olar «Hudaýyň buýruklaryny berjaý edýänler we Isa Mesihiň şaýatlygyna eýe bolanlardyr».

“Butparazlygyň üsti bilen, soňra bolsa Papalyk arkaly, Şeýtan Hudaýyň wepaly şaýatlaryny ýer ýüzünden öçürip taşlamak maksady bilen köp asyrlaryň dowamynda öz güýjüni sarp etdi. Butparazlar bilen papistler şol bir aňdama ruhy tarapyndan herekete getirilýärdi. Olar diňe şonda tapawutlanýardylar: Papalyk, Hudaýa hyzmat edýän ýaly görünmek bilen, has howply hem rehimsiz duşmandy. Rimçilik arkaly Şeýtan dünýäni ýesir etdi. Hudaýyň diýlip ykrar edilýän ybadathanasy bu aldawa goşulyp gitdi, we mün ýyldan gowrak wagtlaý Hudaýyň halky aňdahanynyň gazabynyň astynda ejir çekdi. Papalyk bolsa, öz güýjünden mahrum edilip, yzarlamany dowam etdirmegi bes etmäge mejbur bolanda, Ýahýa aňdahanynyň sesini gaýtalap, şol bir rehimsiz hem Hudaýa dil ýetiriji işi dowam etdirmek üçin ýokary galýan täze bir güýji gördi. Hudaýyň ybadathanasyna we kanunyna garşy söweş alyp barmaly bolan in soňky bu güýç, guzujyga meňzeş şahlar bolan bir haýwan arkaly alamatlandyryldy. Ondan ön gelen haýwanlar deňizden çykypdy, emma bu bolsa ýerden çykdy; bu bolsa alamatlandyrylýan milletiň parahatçylykly ýokary galşyny aňladýar. “Guzujak ýaly iki şah” Birleşen Ştatlaryň hökümetiniň häsiýetini, onuň iki düýpli ýörelgesinde — respublikançylykda we

protestantçylykda — beýan edilişi ýaly, örän gowy görkezýär. Bu ýörelgeler biziň millet hökmünde güýjümüziň we gülläp ösüşimiziň syrydyr. Amerikanyň kenarlarynda ilkinji bolup pena tapanlar, papalygyň tekepbir talaplaryndan we patyşalyk dolandyryşynyň zulumyndan azat bir ýurda ýetendiklerine begenýärdiler. Olar raýat we dini azatlygyň giň binýady üstünde bir hökümet gurmagy ýüreklerine düwdüler.”

Ýöne pygamberlik galamynyň berk çyzgysy bu parahat sahnada bir üýtgeşmäniň ýüze çykýandygyny äşgär edýär. Guzujaga meňzeş şahly ýyrtyjy azdahanyň sesi bilen gepleýär we «öňündäki birinji ýyrtyjynyň ähli häkimiýetini ulanýar». Pygamberlik onuň ýer ýüzünde ýaşaýanlara ýyrtyja bir şekil ýasamagy aýtjakdygyny, şeýle hem «hemmesine — kiçä hem uluga, baý hem garyba, erkin hem gula — sag ellerine ýa-da maňlaýlaryna bir belgi kabul etdirýändigini; we hiç kimiň, şol belgisi ýa-da ýyrtyjynyň ady, ýa-da onuň adynyň sany bolmasa, satyn alyp-da, satyp-da bilmejekdigini» yglan edýär. Şeýlelik bilen Protestantizm Papalygyň yzlary bilen gidýär.

Ine, hut şu wagtda üçünji perişde asmanyň ortasynda uçup barýan görnüşde görünýär we şeýle jar edýär: «Kim haýwana we onuň keşbine sežde edip, onuň nyşanyny maňlaýynda ýa-da elinde kabul etse, şol hem Hudaýyň gaharynyň şerabyndan içer; ol Onuň gazap jamyna garyşdyrylman guýlandyr». «Ine, Hudaýyň tabşyryklaryny berjaý edýänler we Isanyň imanyny saklaýanlar şulardyr». Dünýä bilen aýdyň garşylyk içinde Hudaýa bolan wepasyna durnuksyzlyk getirmejek kiçijik bir topar dur. Bular Işanyň Hudaýyň kanunynda emele gelen böwedi bejerýänler, gadymy harabalyklary täzedan gurýanlar, köp nesilleriň binýadyny galdyranlar diýip söz açýan şol adamlardyr.

«Adamzat ogullaryna ýüzlenilen in dabaraly duýduryş we in elhenç haýbat üçünji perişdäniň habarynda beýan edilendir. Rehimsiz, ýagny merhemete garyşdyrylmazdan, Hudaýyň gazabyny üstüne çekýän günä in agyr häsiýetli günä bolmalydyr. Dünýä bu günäniň tebigaty babatda garaňkylykda galdyryljakmy? — Elbetde, ýok. Hudaý Öz ýaradanlary bilen beýle çemeleşmeýär. Onuň gazaby nadanlykda edilen günäleriň üstüne hiç wagt inderilmeýär. Onuň hökmleri ýere getirilmezinden öň, bu günä barada ýagtylyk dünýä hödürlenmelidir, şonuň üçin adam bu hökümliň näme sebäpden inderiljekdigini bilsin we olardan gaçyp gutulmaga mümkinçilik tapsyn.»

“Bu duýduryşy öz içine alýan habar, Ynsan Oglunyň zähir edilmeginden öň yglan ediljek in soňky habardyr. Onuň Özi tarapyndan berlen alamatlar, gelşiniň örän golaýdygyny yglan edýär. Üçünji perişdäniň habary eýýäm tas kyrk ýyl bäri ýaňlanyp gelýär. Uly dawalaryň çözüji meselesinde iki tarap ýüze çykarylýar: ‘haýwana we onuň keşbine sežde edýänler’ hem-de onuň nyşanyny kabul edýänler, we ‘diri Hudaýyň möhürini’ kabul edýänler, maňlaýlarynda Atasynyň ady ýazylanlar. Bu görünýän bir nyşan däl. Öz janynyň halasyna gyzyklanýanlaryň hemmesiniň çynlakaý we dabaraly ýagdaýda: Hudaýyň möhüri näme? we haýwanyň nyşany näme? Ony kabul etmekden nädip gaça durup bileris? diýip sorag etmeginiň wagty geldi.”

“Hudaýyň möhüri, Onuň häkimiýetiniň nyşany ýa-da alamaty, dördünji tabşyrykda duş gelýär. Bu, On tabşyrygyň içinde diňe ýeke-täk buýruk bolup, Hudaýy asman bilen ýeriň Ýaradyjysy hökmünde görkezýär we hakyky Hudaýy ähli galp hudaýlardan aç-açan tapawutlandyryr.

Mukaddes Ýazgylaryň bütin dowamynda Hudaýyň ýaradyjy güýji hakykaty Onuň ähli butparaz halklaryň hudaýlaryndan ýokarda durýandygynyň subuty hökmünde getirilýär.

Dördünji tabşyryk tarapyndan buýrulan Sabat ýaradyş işini ýatlamak üçin goýuldy; şeýlelik bilen adamlaryň aňy hemişe hakyky we diri Hudaýa gönükdiriler. Eger Sabat hemişe saklanan bolsa, hiç wagt ne butparaz, ne ateist, ne-de imansyz bolardy. Hudaýyň mukaddes gününü mukaddeslik bilen berjaý etmek adamlaryň aňyny olaryň Ýaradanyna gönükdirerdi. Tebigatyň zatlary Ony olaryň ýadyna salardy we Olar Onuň gudratyna hem-de söýgüsine şaýatlyk ederdí. Dördünji tabşyrygyň Sabaty diri Hudaýyň möhüridir. Ol Hudaýa Ýaradyjy hökmünde yşarat edýär we Onuň ýaradan mahluklarynyň üstündäki kanuny ygtyýarlygynyň alamatydyr.

Onda hakyky Sabadyň ýerine dünýäniň kabul eden galp sabady däl bolsa, onda haýwanyň nyşany näme?

Papalygyň özüni «Hudaý» diýlip atlandyrylýan ýa-da ybadat edilýän ähli zatdan beýgeltmelidigi baradaky pygamberlik jarnamasy, Sabat gününü hepdäniň ýedinji gününden birinji gününe üýtgetmek arkaly aýdyň ýerine ýetirilendir. Niredede papalyk Sabatyna Hudaýyň Sabatyndan ileri tutulyp hormat goýulsa, şol ýerde günä adamy asman bilen ýeriň Ýaradanyndan ýokary galdyrylýar.

Mesihniň Sabady üýtgedendigini öňe sürýänler Onuň Öz sözlerine gönüden-göni garşy çykýarlar. Ol Dag üstündäki wagzynda şeýle yglan etdi: «Meniň kanuny ýa-da pygamberleri ýatarmaga geldim öýdmäň; Men ýatarmaga däl-de, berjaý etmäge geldim. Çünki size hakykatdan aýdýaryn: asman bilen ýer ýok bolýança, ähli zat ýerine ýetýänçä, kanundan bir ýodam ýa-da bir çyzygam asla aýrylmaz. Şonuň üçin bu iň kiçi buýruklaryň birini bozan we adamlara hem şeýdip öwredýän adam asman Patyşalygynda iň kiçi diýlip atlandyrylar; emma olary ýerine ýetirýän we öwredýän adam asman Patyşalygynda beýik diýlip atlandyrylar.»

Rim katolikleri Sabat gününüň üýtgedilmeginiň öz buthanalary tarapyndan edilendigini boýun alýarlar we hut şu üýtgeşmäni şol buthananyň iň ýokary häkimiýetiniň subuty hökmünde görkezýärler. Olar hepdäniň birinji gününü Sabat hökmünde berjaý etmek bilen protestantlaryň ylahy zatlar babatda kanun çykarmaga onuň ygtyýaryny ykrar edýändiglerini aýdýarlar. Rim buthanasy öz ýalňyşmazlyk baradaky talabyndan ýüz öwürmedi, we dünýä hem-de protestant buthanalary onuň döreden galp sabatyny kabul edenlerinde, aslynda onuň bu talabyny ykrar edýärler. Olar bu üýtgeşmäni goramak üçin resullaryň we atalaryň ygtyýaryna salgylanyp bilerler, emma olaryň pikir ýöretmesindäki ýalňyşlyk aňsatlyk bilen görnüp bilner. Papist protestantlaryň özlerini aldap, bu işdäki hakykatlara bilkastlaýyn göz ýumýandyklaryny görer ýaly ýitidir. Ýekşenbe instituty goldaw gazandygça, ol şatlanýar, çünki munuň ahyrsoňy bütin protestant dünýäsini Rimiň baýdagynyň astyna getirjekdigine ynamlydyr.” Signs of the Times, November 1, 1899.